

Do amerických volieb zasiahla smrť

Mikuláš Hučko

22. septembra 2020 ✚ **Politika** ✚ **Volby v USA**

Do dramatických amerických volebných pretekov zasiahla smrť: sudkyňa Najvyššieho súdu Spojených štátov amerických Ruth Bader Ginsburgová zomrela v piatok 18. septembra vo veku 87 rokov. Jej smrť šokovala politický svet, zmenila kontúry nadchádzajúcich volieb a vyvolala obrovskú hrôzu medzi liberálmi, ktorí sa teraz obávajú, že by mohli byť ohrozené niektoré základné práva. Ginsburgová bola v dejinách druhou ženou nominovanou (v roku 1993 prezidentom Clintonom) na Najvyšší súd USA a svoj život a kariéru zasvätila zabezpečeniu rovnakého zaobchádzania so ženami pred zákonom a v spoločnosti. Popri mnohých pozitívnych veciach, ktoré počas svojej kariéry dosiahla, bola tiež **zarytou obhajkyňou a propagátorkou tzv. „práva na potrat“**, ktoré považovala za neoddeliteľnú súčasť právnej a spoločenskej rovnosti žien. V roku 2015 bola jedným z lídrov skupiny na Najvyššom súde usilujúcej sa o **legalizáciu „manželstiev“ osôb rovnakého pohlavia**. Zrejme aj preto sa stala jednou z najpopulárnejších sudkýň v krajine, legendou v talári, akousi ikonou liberálneho a feministického hnutia, dokonca hrdinkou pop-kultúry. Jej podobizeň a citáty sa objavovali na *šáľkach* a *triškách*. Dá sa povedať, že Ginsburgová bola najliberálnejšia zo všetkých sudcov Najvyššieho súdu v USA.

Keď sa v roku 2016 Donald Trump stal prezidentom, Ruth Ginsburgová novinárom prezradila, že sa lieči, denne cvičí, stará sa o seba a robí všetko pre to, aby počas jeho prezidentovania nezomrela na rakovinu, ktorou trpela, aby nemohol na jej miesto presadiť konzervatívneho sudcu. Zrejme dúfala, že sa dožije nového prezidenta a potom bude môcť „spokojne zomrieť“. Smrť však nepočkala, v roku 2020 choroba zväzila, a to iba pár mesiacov pred inauguráciou nového amerického prezidenta, a jej duša teraz stojí pred ozajstným Najvyšším súdom – súdom Božím.

Smrť sudkyne Najvyššieho súdu dáva novú šancu Donaldovi Trumpovi, ktorý okamžite oznámil svoj úmysel nahradiť Ginsburgovú: *„Budúci týždeň navrhнем kandidáta. Bude to žena. Myslím si, že by to mala byť žena, pretože v skutočnosti milujem ženy oveľa viac ako mužov,“* vyhlásil Trump na mítingu minulý víkend.

Najvyšší súd Spojených štátov amerických je najvyšší orgán súdnej moci v Spojených štátoch, skladá sa z deviatich členov, ktorých menuje prezident a schvaľuje senát. Sudcovia sú **vo funkcii do konca života**, do rezignácie, odchodu do dôchodku, ale nie sú odvolávaní.

Donald Trump označil **menovanie konzervatívcov na sudy všetkých inštancií za jeden zo svojich hlavných politických úspechov** a súčasná kríza mu umožňuje upriamiť pozornosť verejnosti na otázky súdnych konaní a tvorby právnych predpisov, vďaka čomu diskusia o koronavírusovej epidémii, s ktorej riešením je americká verejnosť nespokojná, bude zatlačená do úzadia.

„O kandidátovi navrhnutom prezidentom Trumpom sa bude hlasovať v senáte Spojených štátov,“ uviedol vodca republikánskej väčšiny Mitch McConnell. Vo Washingtone mu okamžite pripomenuli

podobnú situáciu z februára 2016. Vtedy sa odchádzajúci americký prezident Barack Obama po smrti konzervatívneho sudcu Antonina Scaliu pokúsil presadiť na Najvyššom súde svojho nominanta, ale republikáni mu to neumožnili. Vtedy McConnell hovoril presný opak: „*Teraz sme v polovici procesu prezidentských volieb a myslíme si, že americký národ by mal povedať, kto má nominovať ďalšieho človeka na doživotný post na Najvyššom súde.*“ Podľa Mitcha McConnella boli vo februári 2016 (deväť mesiacov pred voľbami) USA uprostred volebného procesu, ale v septembri 2020 (jeden a pol mesiaca pred voľbami) je vraj situácia iná.

Presný opak toho, čo hovorí dnes, hovoril v roku 2016 aj vtedajší viceprezident Joe Biden, súčasný kandidát na prezidenta, ktorý vtedy vyhlásil, že „*prezident má ústavnú povinnosť navrhnúť sudcu Najvyššieho súdu ihneď, ako sa uvoľní miesto*“.

Demokrati horúčkovo zvažujú všetky svoje možnosti. Zástupkyňa Demokratickej strany Nancy Pelosiová v nedeľu hovorila o možnosti podania ústavnej žaloby – impeachmentu proti prezidentovi Donaldovi Trumpovi, ktorá by mu zabránila obsadzovať uvoľnené sudcovské kreslo.

Nie je vylúčené, že keď to demokratom nevyjde a budú nespokojní s ideologickou orientáciou súdu, budú sa usilovať presadiť zvýšenie počtu sudcov zo súčasných deviatich, na čo by však potrebovali získať väčšinu v senáte, čo nevedia zaručiť.

Last but not least: ľavicové mediálne osobnosti sa vyhrážajú násilnými nepokojmi, ak by sa prezident Donald Trump a šéf väčšiny v senáte Mitch McConnell pokúsili obsadiť kreslo Najvyššieho súdu po sudkyni Ruth Bader Ginsburgovej. Takže Američania sa majú na čo tešiť.

Trump má viacero možností. Jasnou kandidátkou by mohla byť štyridsaťosemročná Amy Coney Barrettová z Chicaga, proliferka, praktizujúca katolíčka, matka siedmich detí, dve čierne adoptovala z Haiti (tu ich predstavuje). Predtým pracovala pre sudcu Antonina Scaliu. Vyštudovala právo na Univerzite Notre Dame, kde pôsobila dlhé roky ako profesorka práva.

Keďže má za sebou iba tri roky sudcovskej praxe, nie je úplne jasné, aký by bol jej postoj v kľúčových otázkach a nakoľko by bola skutočne konzervatívna. Ale vzhľadom na to, ako veľmi ju ľavica a demokrati už teraz démonizujú, nemusí byť najhoršou voľbou.

Ak by bola Barrettová nominovaná a skutočne sa dostala na Najvyšší súd, druhá strana vie, že to ohrozí celú jej agendu, vrátane jej najposvätnejšej kravy – potratov na požiadanie. Demokrati sa preto budú urputne stavať proti každému Trumpovmu nominantovi. Ľavica vie, že ak sa dostane na toto miesto, ich korunný klenot Roe v Wade (právo na interrupciu uzákonené Najvyšším súdom v roku 1973) by mohol padnúť.

Zákony päťdesiatich amerických štátov boli anulované v tom roku, keď sedem ústavných sudcov vyhlásilo, že umelé prerušenie tehotenstva je ústavným právom. Samozrejme, že nie je, ale keby sa to právo zrušilo, problém by sa vrátil tam, kam patrí: do rozhodovania jednotlivých štátov. Pre demokratov by to bolo čosi nepredstaviteľné a preto vyhlásili totálnu vojnu.

Ale všetko je neisté. Veď aj počas Reaganovho prezidentovania bola väčšina deviatich sudcov republikáni i „konzervatívni“ a v otázke potratov nepohli ani prstom. Zatiaľ je teda ešte skoro o tom hovoriť. Boj bude tvrdý a demokrati vytiahnu každý špinavý trik. Už na ?u vytiahli, že je „údajne“ členkou náboženského

„kultu“.

Na Najvyššom súde je ešte jeden vyše osemdesiatročný viac- menej liberálny sudca (*Stephen Breyer*) a ak sa Trumpovo prezidentovanie dočká druhého funkčného obdobia, je pravdepodobné, že sa uvoľní jedno alebo dve miesta a na Najvyšší súd by sa mohli dostať ďalší prolife kandidáti. To všetko teda môže byť súčasťou veľkého obratu v USA. Čas ukáže.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/do-americkych-volieb-zasiahla-smrt/>